

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agrodialog II

Vliv digitalizace a robotizace na práci v zemědělství

Ing. Kateřina Duspivová, Ph.D.

TREXIMA
ZAMĚŘENO NA ČLOVĚKA

1. Datové zdroje
2. Pozice zemědělství na českém trhu práce
3. Práce v zemědělství – subjektivní pohled
4. Automatizace a robotizace z pohledu podniků
 - a. Investice
 - b. Lidské zdroje
 - c. Financování
5. Sociální dialog
6. Doporučení

Datové zdroje

1. **ČSÚ** – národní účty, Souhrnný zem. účet, VŠPS,...

2. **Informační systém o průměrném výdělku** –
strukturální mzdová statistika v gesci MPSV (2 mil.
záznamů o zaměstnancích)

3. **Vlastní šetření**

Automatizace a digitalizace z pohledu všech aktérů

→ pracovníci (301 dotazníků)

→ podniky (240 dotazníků)

→ sociální dialog (196 dotazníků)

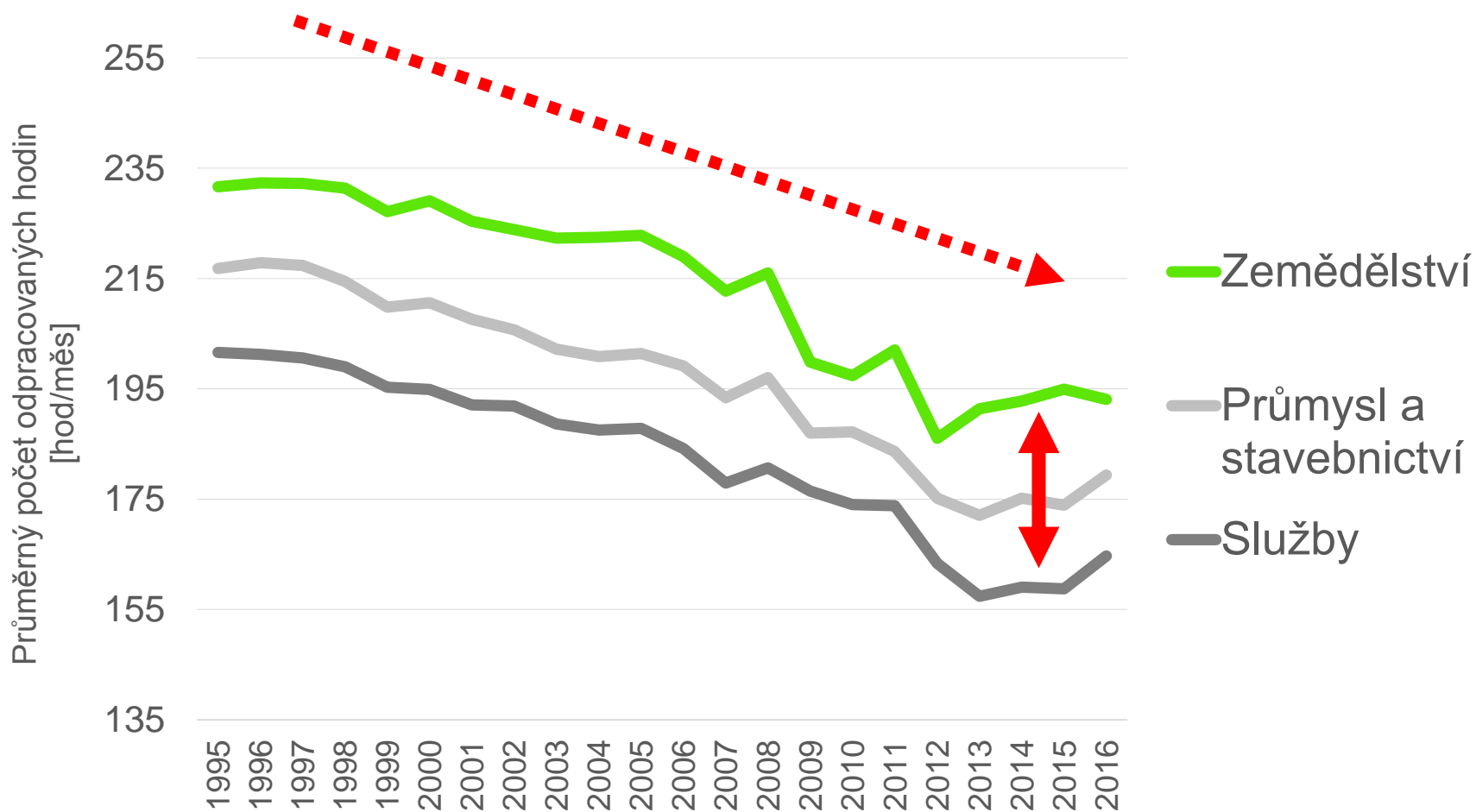
elektronický i papírový dotazník

2.2.-30.3. 2018

Zemědělství na českém trhu práce

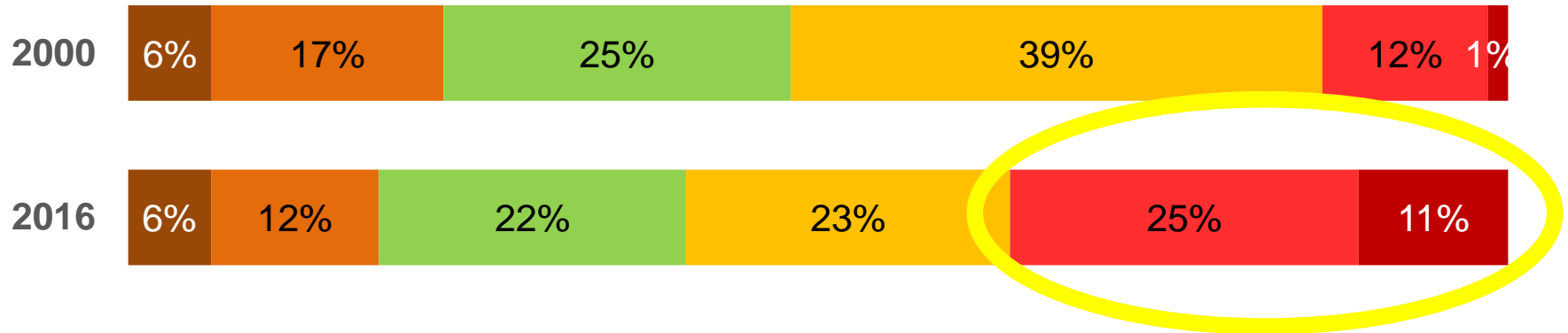
- nízký ALE stabilizovaný podíl zemědělství na zaměstnanosti v ČR (3 %)
- vyšší podíl podnikatelů na pracovní síle (30 % vs. 14 % v průmyslu a službách)
- výrazná intenzifikace práce

Průměrný počet hodin odpracovaných měsíčně podnikateli (sebezaměstnanými)

- nízký ALE stabilizovaný podíl zemědělství na zaměstnanosti v ČR (3 %)
- vyšší podíl podnikatelů na pracovní síle (30 % vs. 14 % v průmyslu a službách)
- výrazná intenzifikace práce
- nepříznivá věková struktura

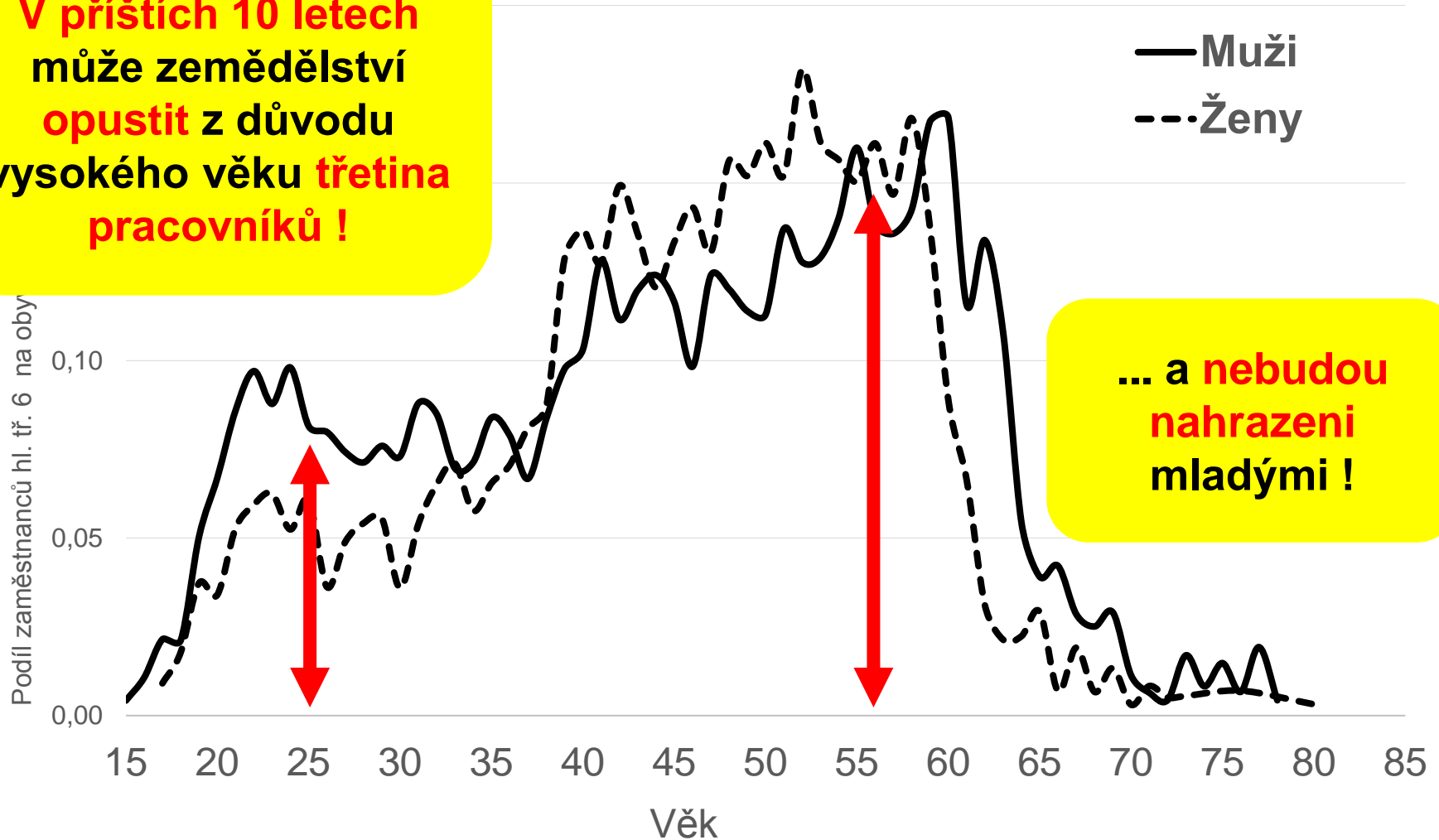
■ do 25 let ■ 25–34 let ■ 35–44 let ■ 45–54 let ■ 55–64 let ■ 65 a více let

**V příštích 10 letech
může zemědělství
opustit z důvodu
vysokého věku třetina
pracovníků !**

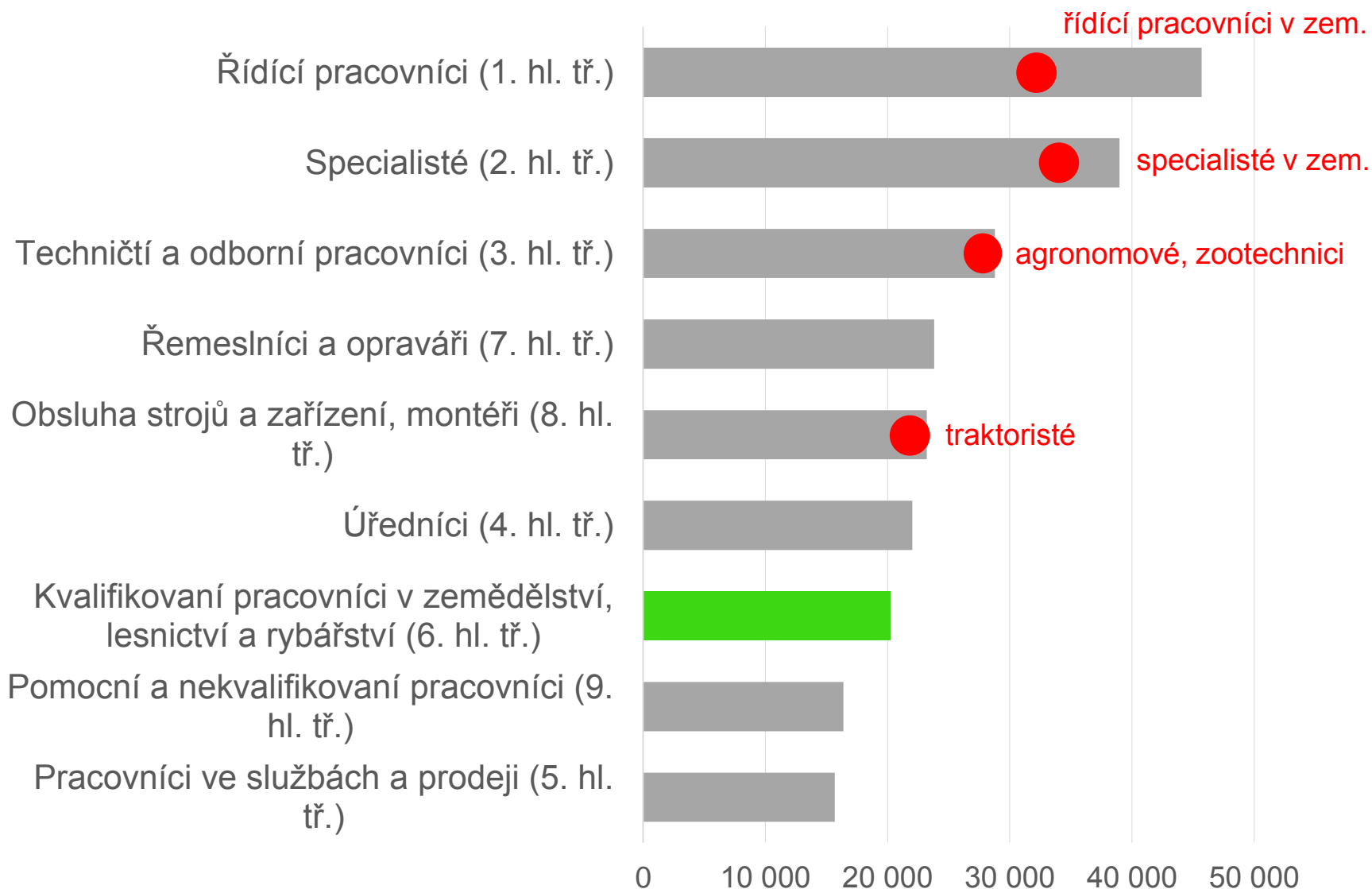
Věková struktura zaměstnanců v hl. třídě CZ-ISCO 6 (Kvalifikovaní pracovníci v zem., les. a rybářství)

**V příštích 10 letech
může zemědělství
opustit z důvodu
vysokého věku třetina
pracovníků !**

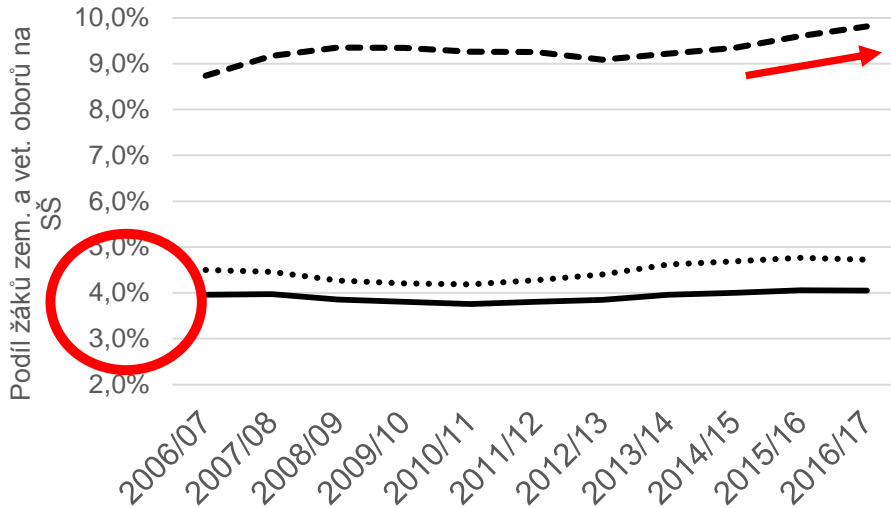
- nízký ALE stabilizovaný podíl zemědělství na zaměstnanosti v ČR (3 %)
- vyšší podíl podnikatelů na pracovní síle (30 % vs. 14 % v průmyslu a službách)
- výrazná intenzifikace práce
- nepříznivá věková struktura
- nízká úroveň odměňování

Medián hrubé měsíční mzdy v hl. třídách zaměstnání CZ-ISCO (2016)

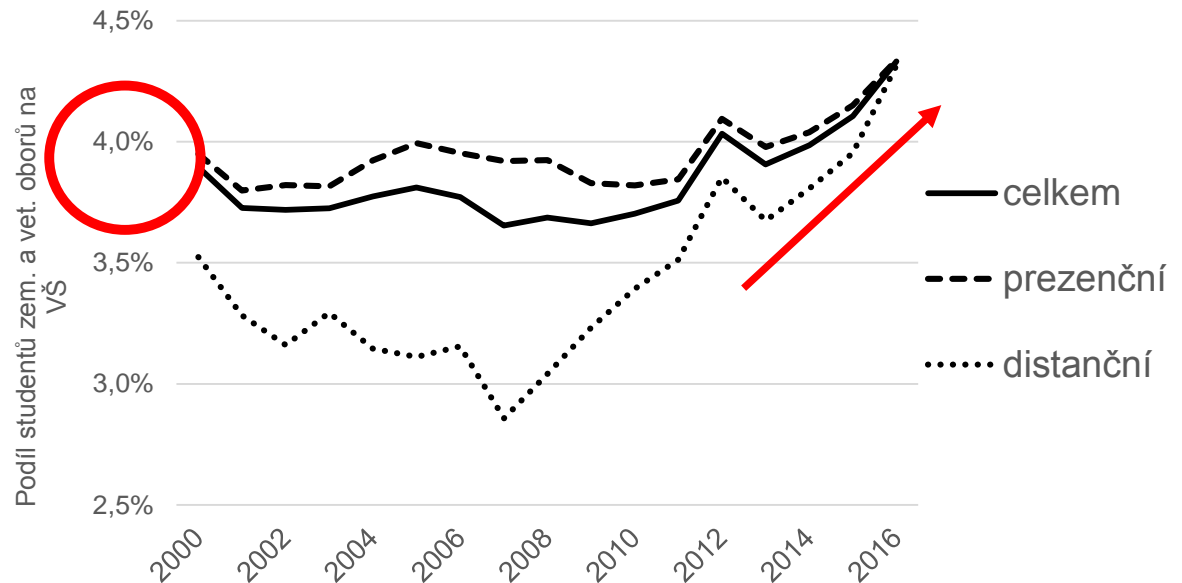
- nízký ALE stabilizovaný podíl zemědělství na zaměstnanosti v ČR (3 %)
- vyšší podíl podnikatelů na pracovní síle (30 % vs. 14 % v průmyslu a službách)
- výrazná intenzifikace práce
- nepříznivá věková struktura
- nízká úroveň odměňování
- mírně rostoucí zájem žáků a studentů o zemědělské obory

Podíl žáků/studentů zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů na všech studujících SŠ/VŠ

Hlavním problémem není nezám o obor

ALE nezám pracovat v oboru i po ukončení formálního vzdělávání !

Práce v zemědělství

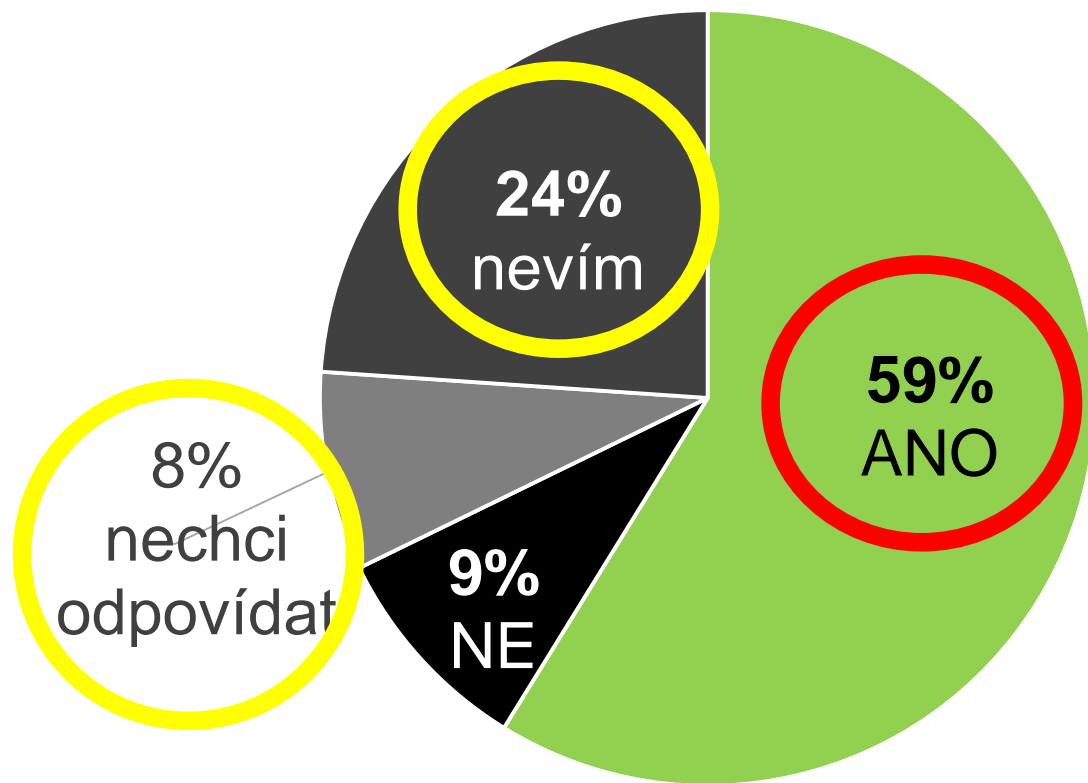
subjektivní pohled pracovníků

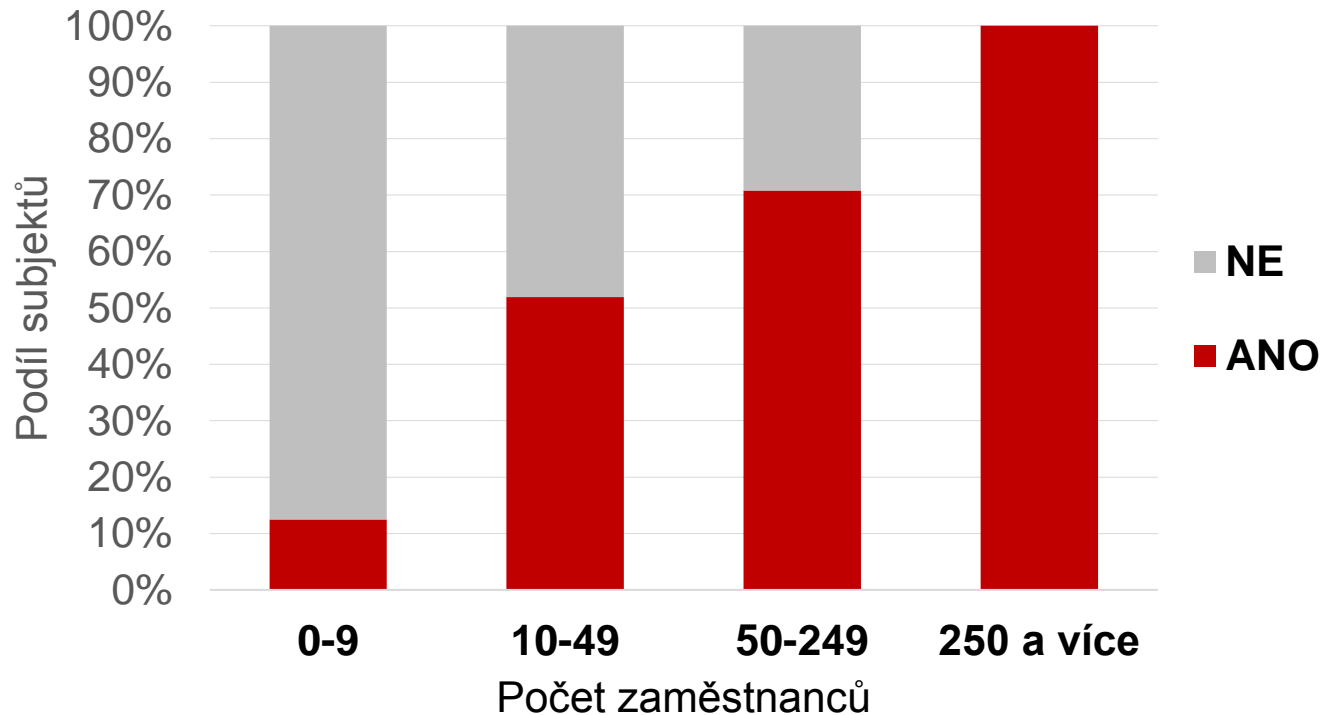

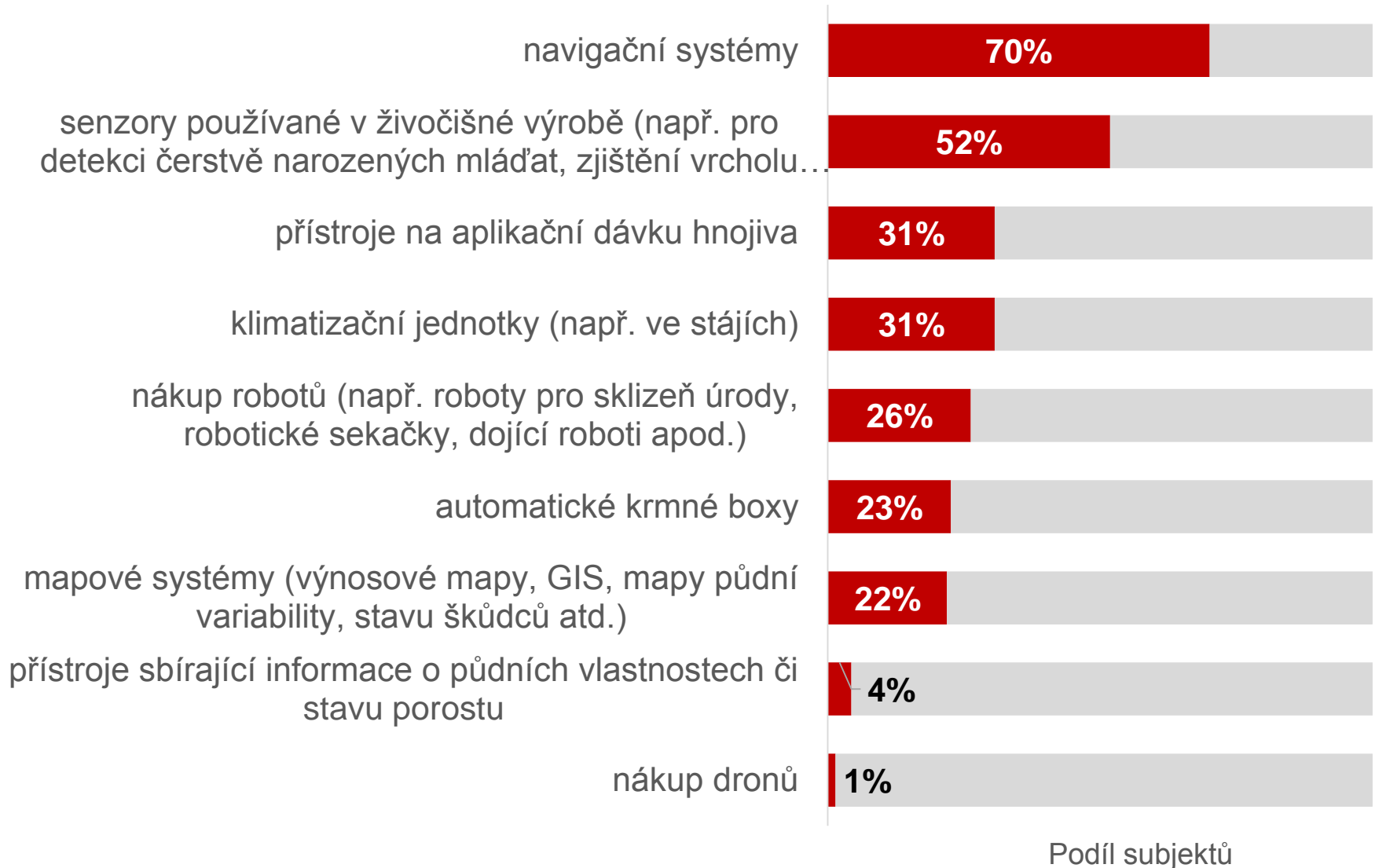
Efektivní personální politika

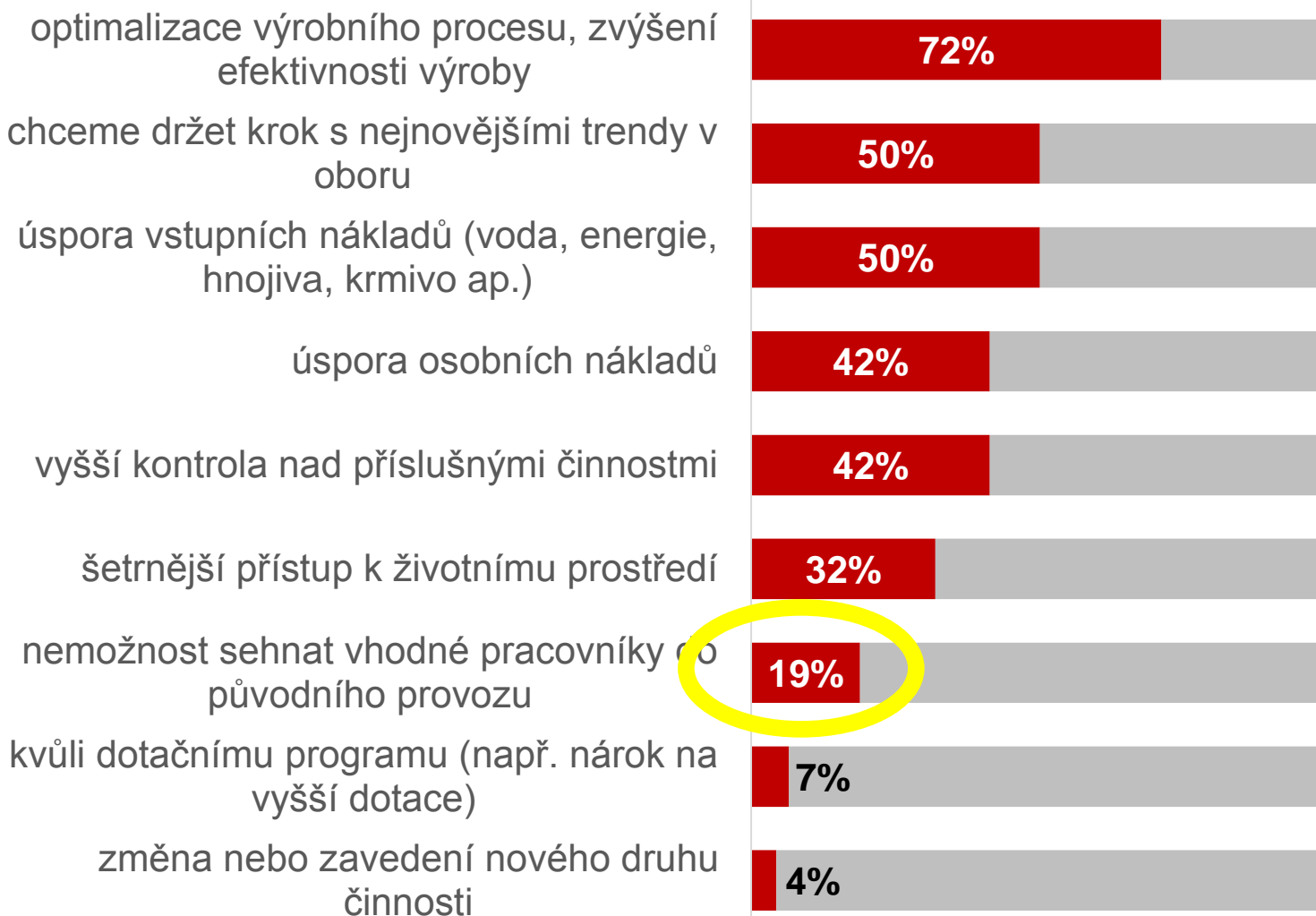

Automatizace a robotizace z pohledu podniků

- **do automatizace a robotizace** svých provozů investovalo v posledních 10 letech **57 % podniků**
- investice závisí na velikosti podniku

Podíl subjektů

Automatizace a robotizace

Lidské zdroje

*Změnil se v posledních 5 letech charakter
Vaší práce v souvislosti s modernizací a
automatizací?*

v posledních 2 letech se s nedostatkem vhodné pracovní síly potýkalo 85 % zemědělských podniků

ošetřovatelé zvířat

78%

zemědělských strojů

65%

ch strojů a zařízení

56%

chnici agronomové,

40%

Specialisté v oblasti zemědělství (např. agronomové specialisté, specialisté v oblasti zootechniky)

29%

Řídící pracovníci v oblasti zemědělství

25%

Pomocní (nekvalifikovaní) pracovníci v zemědělství

24%

Provozní elektromechanici

18%

Pěstitelé a chovatelé ve smíšeném hospodářství

6%

Zahradníci a pěstitelé

5%

Mechanici a opraváři elektronických přístrojů a komunikačních technologií

5%

Podíl subjektů

Zvyšujete kvalifikaci svých zaměstnanců v souvislosti s digitalizací a robotizací?

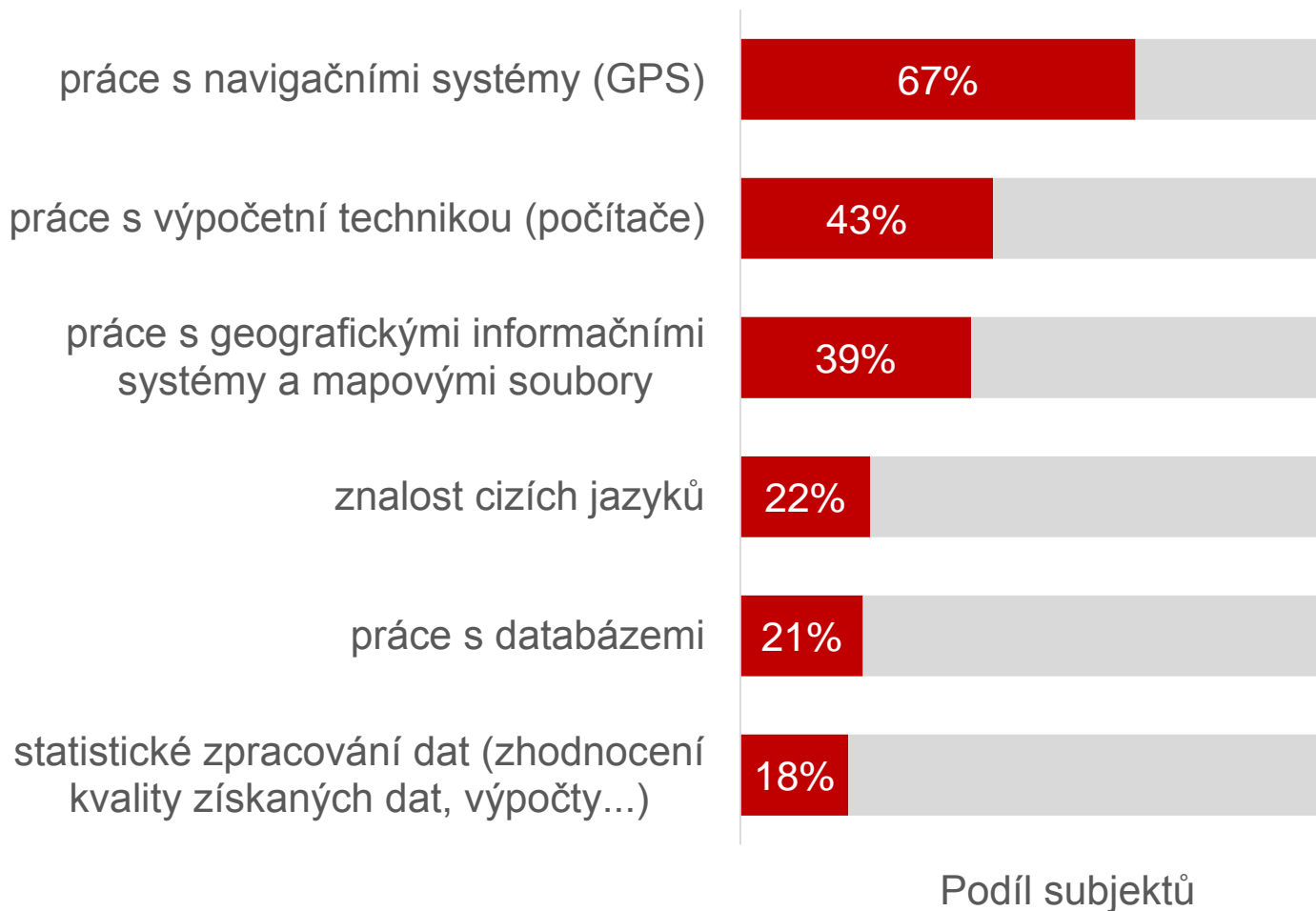
Investovali jste v posledních 10 letech do automatizace a robotizace?

Potýkali jste se v posledních 2 letech s **nedostatkem vhodné pracovní síly**?

Oblasti, ve kterých by zemědělské podniky potřebovaly zvýšit kvalifikaci zaměstnanců

- 87 % podniků se setkalo s pojmem „precizní zemědělství“
- **73 %** podniků **využívá** moderní technologie související s precizním zemědělstvím
- **80 %** podniků **plánuje v příštích 5 letech investovat** do moderních technologií souvisejících s precizním zemědělstvím
- **66 %** podniků si myslí, že precizní zemědělství má **potenciál přilákat do oboru mladé lidi**

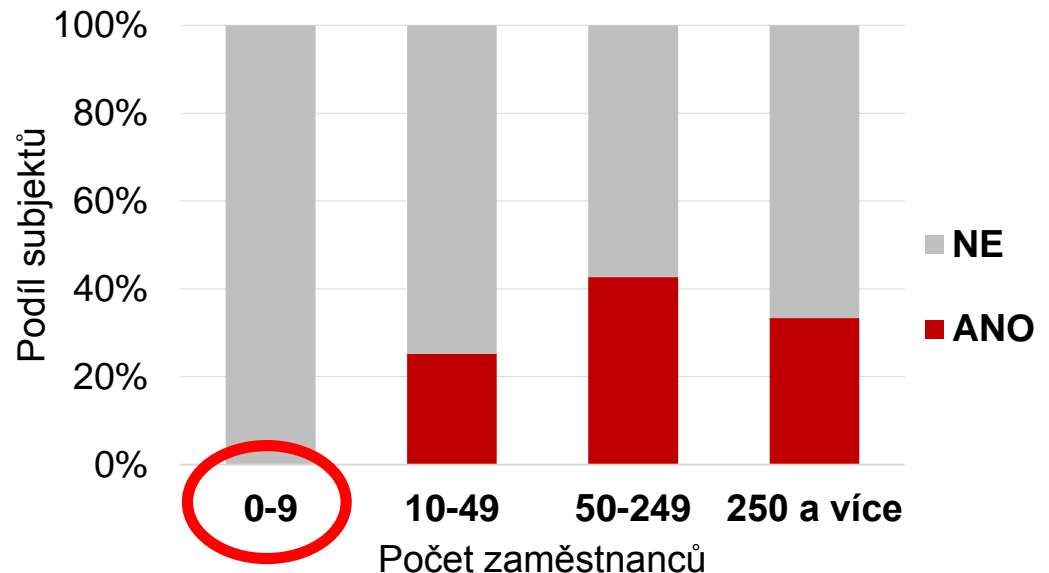

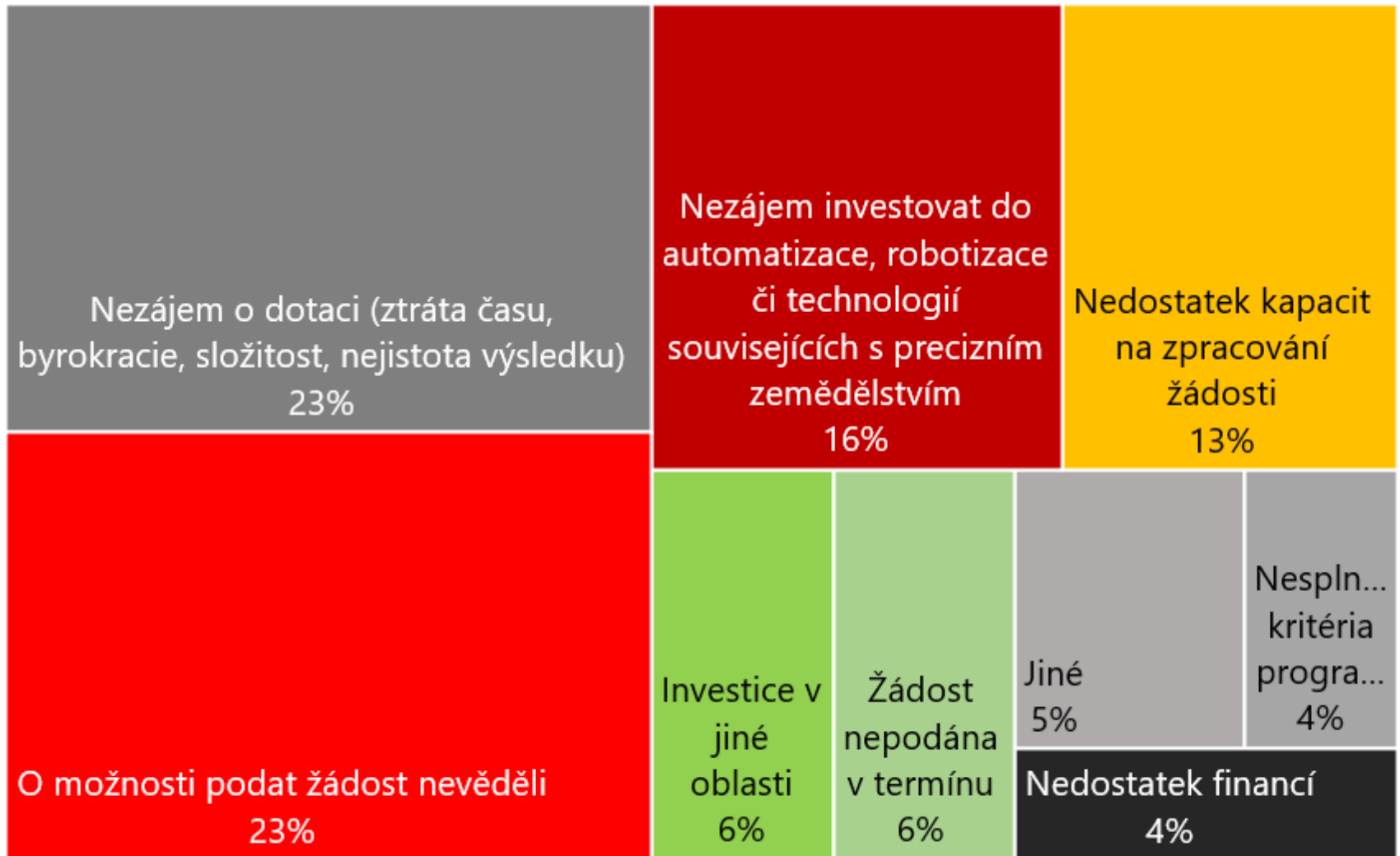
Automatizace a robotizace

Program rozvoje venkova

Cíle: obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství zejména prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura

- 30 % podniků podalo žádost o dotace na investice do moderních technologií
- žádají větší subjekty

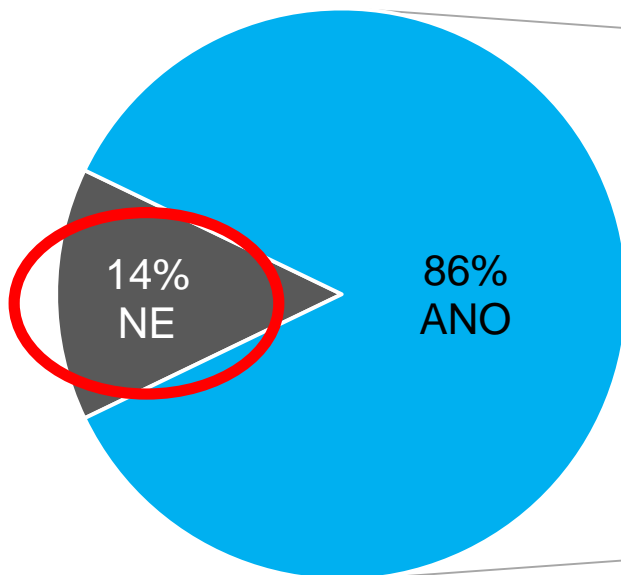

Sociální dialog

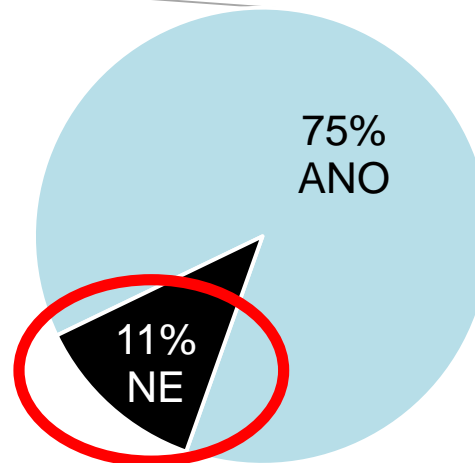
*Víte o tom, že se každý podnik z odvětví zemědělství,
lesnictví a rybnářství musí ze zákona řídit kolektivní
smlouvou vyššího stupně?*

Máte k dispozici počítač (notebook, tablet, chytrý telefon apod.) a internetové připojení, které můžete využít při přípravě na kolektivní vyjednávání?

Máte k nim neomezený přístup?

V době Průmyslu 4.0 !

Co by usnadnilo členům odb. org. přípravu kolektivní vyjednávání?

vytvoření jednotného a přehledného místa, kde by byly informace o všech dostupných online školeních, vzdělávacích akcích, informačních kanálech

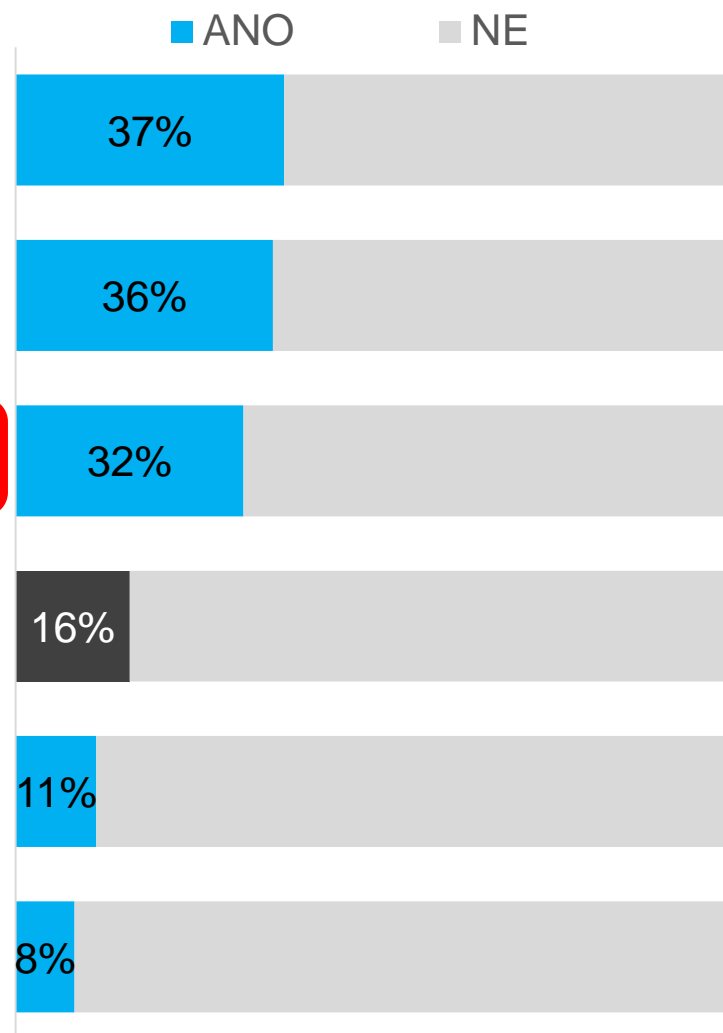
školení v oblasti využívání výpočetní techniky či konkrétních programů nezbytných pro využívání moderních prvků komunikace

školení v oblasti bezpečnosti práce v prostředí internetu

nic

zajištění potřebné výpočetní techniky

podpora v případě instalace potřebného softwaru

Podíl pracovníků

Shrnutí

- **české zemědělské podniky** udělaly v posledních letech z hlediska automatizace a robotizace výroby **velký krok kupředu**
 - modernizace výroby = **efektivní řešení hlavních problémů** českého zemědělství
 - nedostatek vhodné pracovní síly
 - zmírnění intenzifikaci práce
 - zvýšení úrovně odměňování
 - ALE objevují se **problémy nové**
 - vysoká finanční náročnost investic
 - nové požadavky na kvalifikaci pracovníků
- **zásadní výzvy** pro podniky, organizace, svazy i poskytovatele dotačních titulů

Doporučení

1. Narovnání mzdových podmínek v zemědělství

MZDA = klíčový faktor ovlivňující motivaci pracovní síly

2. Efektivní personální politika

zacílená na loajální zaměstnance i na ty, kteří nejsou rozhodnutí o kariéře v zemědělství

3. Investice do vzdělávání

do finančního plánu automaticky zahrnout i náklady na vzdělávání pracovníků související s danou investicí

1. Medializace dobré praxe

nevýhoda práce v zem. = nízká prestiž zaměstnání

2. Propojení zemědělských podniků a systému formálního vzdělávání

3. Přilákání absolventů a zkušených pracovníků z nezemědělských oborů

4. Školení pro zemědělské podniky

podpora při přípravě školení a při snaze získat finanční prostředky

5. Aktivní zapojení do přípravy dotačních programů

nastavení PRV vyhovuje především velkým podnikům, nutné zohlednit potřeby všech zemědělských podniků

6. Podpora zemědělských podniků při přípravě žádostí o dotace

1/3 podniků nemá o dotaci z PRV zájem kvůli byrokratické a časové náročnosti nebo nemá dostatek kapacit na zpracování žádosti

1. Informovanost zaměstnanců o podnikovém kolektivním vyjednávání

1/5 pracovníků neví, zda v jejich podniku probíhá kolektivní vyjednávání

2. Zvýšení informovanosti podniků i zaměstnanců v zemědělství o kolektivní smlouvě vyššího stupně

1/4 pracovníků neví, že se podnik musí řídit KSVS

3. Podpora při zajištění technického zázemí pro členy odborových organizací

1/4 členů odb. org. nemá neomezený přístup k počítači a internetu

3. Vytvoření jednotného přehledného místa

5. Školení pro členy odborových organizací

jednoduchá školení pro efektivní využívání moderních komunikačních kanálů (bezpečnost práce na internetu,...)

- 1. Podmínky nastavit tak, aby odpovídaly cílům**
nastavení PRV „vyhovuje“ především velkým podnikům
- 2. Medializace dotačních programů**
1/4 podniků vůbec neví o možnosti podat žádost o dotaci v PRV
- 3. Zjednodušení žádostí o dotace**
1/3 podniků nemá o dotaci z PRV zájem kvůli byrokratické a časové náročnosti nebo nemá dostatek kapacit na zpracování žádosti

Děkuji za pozornost

Ing. Kateřina Duspivová, Ph.D.
duspivova@trexima.cz